

TALE

20. maj 2014

Sagsnr. 2014-3829

CAL

Tale til samråd i Beskæftigelsesudvalget den 3. juni
2014 kl. 10.00-11.30

*****DET TALTE ORD GÆLDER*****

Samrådsspørgsmål AG, stillet den 8. maj 2014 efter ønske fra Eigil Andersen (SF) og samrådsspørgsmål AH, stillet den 8. maj 2014 efter ønske fra Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

Samrådsspørgsmål AG:

Hvordan vil ministeren styrke indsatsen for at forebygge vold på jobbet, der rammer mange lønmodtagere i en række brancher hårdt, og som senest er blevet aktualiseret gennemdrabet på en læge på institutionen Saxenhøj i Sakskøbing?

Samrådsspørgsmål AH:

I forlængelse af den ulykkelige situation på institutionen Saxenhøj bedes ministeren redegøre for,

- Hvad hun vil gøre for, at de ansatte indenfor psykiatrien m. fl. Kan passe deres arbejde uden at blive udsat for vold og trusler om vold?
- Om ministeren vil lave en handleplan mod vold på arbejdspladserne?

Svar på spørgsmål AG og AH

Indledning

- Tak for invitationen til samråd om vold på arbejdspladsen.
- Udvalget har ønsket at drøfte, hvad regeringen vil gøre for, at ansatte inden for psykiatrien og andre udsatte brancher kan passe deres arbejde uden at blive udsat for hverken vold eller trusler om vold. Jeg tillader mig at svare samlet på de to spørgsmål.
- Det er et spørgsmål, der er blevet aktualiseret af den dybt tragiske ulykke på forsorgshjemmet Saxenhøj i Sakskøbing,

hvor en psykisk syg mand knivdræbte en socialrådgiver og en læge og sårede en anden beboer.

- Lad mig starte med at sige, at jeg – ligesom mange andre – er meget påvirket af den forfærdelige hændelse i Sakskøbing.
- Mine tanker går til familien til de medarbejdere, der så ulykkeligt har mistet livet, og til dem, der er kommet til skade.
- Jeg vil gerne slå fast, at det er tragisk og uacceptabelt, at mennesker, der udfører et så vigtigt og samfundsbærende arbejde som medarbejderne på bosteder, i psykiatrien, i fængslerne, i politikorpset og andre steder i frontlinjen af vores velfærdssamfund, skal gøre det med fare for vold og overfald – og i dette tragiske tilfælde med livet som indsats.
- Og vi skal i fællesskab gøre, hvad vi kan for, at det er sikkert og trygt at gå på arbejde i Danmark, og at det gælder uanset, hvad man arbejder med.

Hvad siger arbejdsmiljøloven/Arbejdsgivernes rolle

- Det følger af arbejdsmiljølovgivningen, at arbejdet i alle led skal planlægges, tilrettelægges og udføres, så det er både sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.
- Det betyder bl.a. at de ansatte skal beskyttes mod fysisk og psykisk vold fra patienter, pårørende eller borgere.
- Det er arbejdsgivernes pligt og opgave at håndtere og forebygge vold og trusler om vold.
- Når Arbejdstilsynet er ude for at undersøge arbejdsmiljøet på udsatte arbejdssteder eller for at undersøge en alvorlig arbejdsulykke, er det dermed først og fremmest for at undersøge

ge, om arbejdsgiverne lever op til deres ansvar om at sikre de ansatte mod vold og trusler.

- Derudover bruger Arbejdstilsynet den viden, de får, til at se på, om der kan gøres mere for at forebygge, at ulykker sker andre steder i fremtiden.

Hvad har regeringen gjort på området?

- Enhedslisten og SF spørger ind til, hvad regeringen vil gøre for, at ansatte inden for psykiatrien og andre udsatte brancher kan passe deres arbejde uden at blive udsat for hverken vold eller trusler om vold.
- Lad mig starte med kort at opridse, hvad regeringen allerede har gjort, så I får et mere samlet billede af indsatsen. I kender mange af initiativerne, da vi har aftalt dem sammen.
- For det første har vi sat målrettet ind over for vold på social- og sundhedsområdet.
- Indsatsen er bl.a. forankret i en række målrettede forebyggelsespakker skræddersyet til bestemte faggrupper, herunder medarbejdere i døgninstitutioner og hjemmepleje, fængselsbetjente og politifolk.
- Med pakkerne kan de ansatte og lederne bl.a. få hjælp til, hvordan man forebygger vold i de mange vanskelige situationer, der dagligt opstår.
- For det andet gennemfører Arbejdstilsynet i perioden 2013 til 2015 intensiveret tilsyn via tilsynsindsatser udelukkende med fokus på det psykiske arbejdsmiljø i de brancher, hvor der bl.a. er øget risiko for vold og trusler.

- For det tredje gennemfører Arbejdstilsynet også særlige tilsynsindsatser i nedslidningstruede brancher i perioden 2011 - 2015, hvor det psykiske arbejdsmiljø blandt andet også er i fokus.
- For det fjerde vedtog folkettinget i april 2013 en ændring af arbejdsmiljøloven, så det psykiske arbejdsmiljø nu er blevet ligestillet med det fysiske arbejdsmiljø. Med denne ændring giver Arbejdstilsynet nu også påbud om det psykiske arbejdsmiljø ligesom inden for alle andre arbejdsmiljøområder.
- Nu er det blevet mere gennemsigtig og klart for virksomhederne, hvad de har fået af afgørelser fra Arbejdstilsynet, og det er mindre administrativt tungt for virksomhederne. Det er særlig vigtigt, når det handler om alvorlige sager om for eksempel vold og trusler.
- For det femte har jeg taget initiativ til, at Arbejdstilsynet har lavet vejledningsmateriale til virksomhederne om vold. Fra 2011 har virksomheder fået vejledning om, hvordan virksomheden løbende og systematisk kan arbejde forebyggende med at reducere risikoen for voldsepisoder.
- For det sjette har jeg bedt arbejdsmarkedets parter og Arbejdstilsynet om at samle den viden og de erfaringer, der findes på området, i 10 gode råd om at undgå vold på arbejdspladsen. De gode råd blev præsenteret på en konference om forebyggelse af vold på arbejdspladsen i januar i år.
- Endelig har vi i denne regeringsperiode forlænget projekt 'Vold som Udtryksform', som arbejder med at forebygge vold og trusler på danske arbejdspladser og med at begrænse omfanget af de skadevirkninger, som volden kan medføre.

- Regeringen har altså lanceret en lang række indsatser om forebyggelse af vold på arbejdspladsen. Her er det væsentligt for mig at sige, at tilsyn og kontrol med virksomhedernes psykiske arbejdsmiljø ikke kan stå alene.
- Det er lige så vigtigt, at virksomhederne selv laver en forebyggende indsats, og at arbejdsgivere og ledelser på udsatte arbejdspladser sørger for, at arbejdsforholdene er sikre og trygge.

Hvad vil regeringen gøre fremadrettet?

- Regeringen har således lanceret en lang række tiltag, der skal bidrage med at sikre tryghed og sikkerhed for nogle af de mest udsatte medarbejdergrupper i vores velfærdssamfund.
- Og vi fortsætter den indsats. Vi vil nu sætte endnu mere målrettet ind over for vold og trusler om vold i disse personalegrupper.
- Vi igangsætter nu arbejdet med at udarbejde en voldsforebyggelsespakke rettet mod hospitalsansatte. Pakken bliver rettet mod personalegrupper på de hospitalsafdelinger, hvor risikoen for vold er høj. Pakken vil indeholde konkrete metoder, der gør personalet bedre i stand til at håndtere vold.
- Derudover agter vi at udvide Arbejdstilsynets vejledningsindsats med et rejsehold, der målrettet og håndholdt kan tage den vigtige dialog med den øverste ledelse i alle landets kommuner og regioner om, hvordan man forebygger vold på arbejdspladsen.
- Formålet med rejseholdet er, at ledelser kommunalt, regionalt og ude på den enkelte institution forpligtes til at tage ansvar

for at forebygge vold og trusler mod de ansatte – og at de samtidigt bliver vejledt om, hvordan de skal gøre det.

- Jeg har også allerede aftalt at tale med en række af de faglige organisationer på social- og sundhedsområdet. Deres medlemmer er om noget med til at sikre sammenhængskraft og tryghed i vores samfund.
- På samme måde vil embedsværket tage en dialog med de kommunale og regionale arbejdsgiverorganisationer for at drøfte, hvad der kan gøres for at understøtte et sundt og sikkert arbejdsliv på deres arbejdspladser, som ofte hører til blandt de mest udsatte, når det gælder vold og trusler.
- Det er ikke kun i arbejdstiden, at ansatte, der arbejder med udsatte borgere, kan blive udsat for vold og trusler om vold. Det gælder også uden for arbejdstiden.
- De mennesker, der arbejder i fængsler og på hospitaler vil vide, at risikoen for at blive udsat for vold eller trusler på grund af deres arbejde ikke stopper ved arbejdstids ophør. Der er desværre en række eksempler på, at ansatte bliver chikaneret af borgere i deres fritid.
- Arbejdsmiljøloven indeholder i dag ikke regler om, at arbejdsgivere skal hjælpe medarbejdere med vold og trusler, hvis det er sket uden for arbejdstid. Mange ledere sørger heldigvis alligevel for både forebyggelse, instruktion, beredskab og en ordentlig tilbagevenden til opgaverne oven på en grim oplevelse.
- Andre ledere sørger ikke for den hjælp. Derfor har jeg bedt ministeriet om at undersøge mulighederne for at pålægge arbejdsgivere en pligt til at håndtere og forebygge arbejdsrelateret vold, der finder sted uden for arbejdstiden.

Vil ministeren lave en handleplan mod vold?

- Til spørgsmålet om jeg vil tage initiativ til en handleplan mod vold, vil jeg sige, at det for mig at se er underordnet, om vi kalder initiativerne for en handlingsplan eller noget helt andet.
- For mig er det væsentligste, at vi sætter ind, så det kan mærkes ude på den enkelte arbejdsplads, og at vi gør, hvad vi kan over en bred kam.
- Som jeg lige har redegjort for, har regeringen taget en række initiativer på området, hvor regeringen i alt har afsat over 120 mio. kr. om året frem til 2015. Dertil kommer de nye initiativer.
- Jeg vil gerne understrege, at det er et område, som jeg fortsat vil følge tæt.
- Derfor vil jeg også meget gerne høre forslag fra jer, fra de øvrige partier og fra arbejdsmarkedets parter, om hvad vi kan gøre yderligere.

Afslutning

- Samlet set mener jeg ikke, at der skal herske nogen tvivl om, at regeringen har taget og fortsat tager sin opgave særdeles alvorligt, når det kommer til at forebygge vold på arbejdspladsen.
- Vi har iværksat en række tiltag for at komme volden til livs, og vi vil i den kommende tid tage initiativ til at iværksætte endnu flere, så vi gør vores del for at forebygge, at tragiske hændelser som den på Saxenhøj kan ske igen.